

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ

Μ. Καραγεώργου
Α. Σταμούλος
Συντηρητές Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, ΤΕ.
Ε. Πάτρα
Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, ΔΕ

**Η επανέκθεση των αντικειμένων στην Αρχαιολογική Συλλογή Ωρεών,
Β. Εύβοια**

Εισαγωγή

Η Αρχαιολογική Συλλογή Ωρεών ανήκει στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Ευβοίας, στεγάζεται σε δημοτικό κτήριο του Δήμου Ιστιαίας-Αιδηψού, και βρίσκεται στον παραλιακό δρόμο των Ωρεών δίπλα από το ολόγλυφο ανάθημα υπερφυσικού μεγέθους του Ταύρου των Ωρεών. Βρίσκεται στην Βόρεια Εύβοια, μία περιοχή όπου η κατοίκηση αρχίζει από τη Μέση Παλαιολιθική εποχή¹.

Σε αυτήν φιλοξενούνται επιτύμβιες στήλες που προέρχονται κυρίως από δύο νεκροταφεία της ευρύτερης περιοχής – θέση Μνήματα και θέση Κολώνα.

Ο επισκέπτης θα θαυμάσει το μέγα επιτύμβιο ανάγλυφο των αρχών του 4ου π.Χ. αι., μία διπλή επιγραφή για την ανακαίνιση του ναού της Προσηώας Αρτέμιδος του Αρτεμισίου,

μία αρχαϊστική ερμαϊκή στήλη που βρέθηκε στην είσοδο του κάστρου των Ωρεών, μία ερμαϊκή στήλη ρωμαϊκών χρόνων από την Αιδηψό, ένα επιτύμβιο μνημείο με μορφή λέοντα, μία επιτύμβια στήλη παιδιού με σκύλο, ένα ρωμαϊκό αντίγραφο κορμού δισκοφόρου.

¹ Κατάκης, 2008 : 56

Τι είναι μία Αρχαιολογική Συλλογή

Αν αναζητήσουμε την έννοια του όρου «Συλλογή Αρχαιοτήτων» στο γλωσσάρι του ICOM θα δούμε ότι ως συλλογή ορίζεται ένα σύνολο υλικών ή άυλων αντικειμένων [έργα, τεχνουργήματα, πνευματικά έργα (mentefacts), είδη, αρχειακά

έγγραφα, τεκμήρια κλπ.], τα οποία έχει συγκεντρώσει ένα άτομο ή ένας οργανισμός, τα έχει ταξινομήσει, επιλέξει και συντηρήσει σε ασφαλές μέρος και συνήθως εκτίθενται σε κάποιο περιορισμένο ή ευρύ κοινό, ανάλογα με το αν πρόκειται για ιδιωτική ή δημόσια συλλογή².

Η Αρχαιολογική Συλλογή Ωρεών αποτελείται από μία μόνο αίθουσα, μικρών διαστάσεων, η οποία φιλοξενεί σημαντικά λίθινα αντικείμενα που έχουν βρεθεί στην ευρύτερη περιοχή. Η συλλογή υπάρχει σύμφωνα με μαρτυρίες ήδη από την δεκαετία του 80.

Οφέλη επανέκθεσης

Η συλλογή βρίσκεται στον τουριστικό τομέα της πόλης των Ωρεών, σε επαφή με τον περιβάλλοντα χώρο του Ταύρου και τον παραλιακό πεζόδρομο με το γραφικό λιμανάκι. Τα οφέλη της επανέκθεσης των αντικειμένων στη Συλλογή Ωρεών για τον τόπο είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Αποτελεί πόλο έλξης των επισκεπτών της ευρύτερης περιοχής και σε συνδυασμό με την διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου του Ταύρου των Ωρεών και την αντικατάσταση του στεγάστρου του που βρίσκεται σε εξέλιξη, θα συμβάλει στην προβολή του αρχαιολογικού πλούτου μιας ιδιαίτερα ιστορικής περιοχής.

Προγενέστερη κατάσταση

Στη μονόχωρη συλλογή υπήρχαν συνολικά 18 γλυπτά και επιτύμβιες στήλες καθώς επίσης ένα αρχιτεκτονικό μέλος και δύο μέλη τριπτήρα, χωρίς κάποια

μουσειολογική αφήγηση. Τα γλυπτά αυτά ήταν τοποθετημένα στο έδαφος και ακουμπισμένα στον τοίχο χωρίς χρήση συνδέσμων στήριξης, και χωρίς βάσεις για την καλύτερη προβολή τους αλλά και για την προστασία τους, τόσο σε

² Desvallees, A. Mairesse, F., 2014: 106

περίπτωση σεισμού (πτώση τους), όσο και από τα άλατα του εδάφους λόγω της τριχοειδούς αναρρίχησης. Μάλιστα ένα από αυτά βρισκόταν σε επαφή με υαλοπίνακα.

Υπήρχε ελλιπής και πρόχειρη σήμανσή τους με πληροφοριακό υλικό για κάθε ένα από αυτά σε χαρτί A4. Οι τοίχοι είχαν ρωγμές, απολεπίσεις και ήταν δίχρωμοι από τη μέση και κάτω (γαλάζιο - λευκό).

Μία επιτύμβια στήλη εκτίθετο τεμαχισμένη σε 4 μέρη και έχριζε συγκόλλησης.

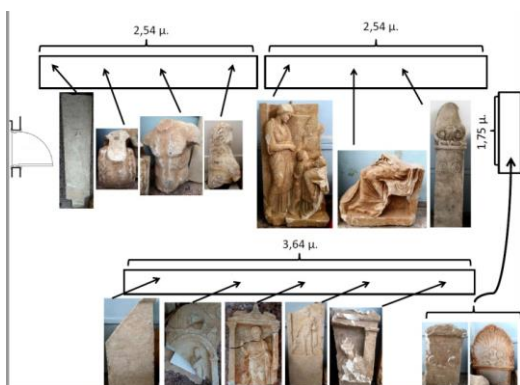

Όσον αφορά την κατάσταση διατήρησης των υπολοίπων αρχαιοτήτων, ήταν σε καλή κατάσταση και πέραν ενός επιφανειακού καθαρισμού δεν χρειαζόνταν περαιτέρω επεμβάσεις.

Εργασίες που πραγματοποιήθηκαν

Το έργο της επανέκθεσης αρχαιοτήτων της Αρχαιολογικής Συλλογής Ωρεών περιλάμβανε:

- Συντηρήσεις, μεταφορές και τοποθετήσεις αρχαιοτήτων
- Αρχαιολογική και φωτογραφική τεκμηρίωση (λεζάντες, επιτοίχια κείμενα)
- Προμήθεια εξοπλισμού
- Ευπρεπισμό εσωτερικών χώρων
- Εξοπλισμό εκθεσιακών χώρων

Καταρτίστηκε, από αρχαιολόγο της υπηρεσίας, ένας κατάλογος των γλυπτών που ήδη εκτίθονταν και πραγματοποιήθηκε φωτογράφισή τους. Μελετήθηκαν σε σχέση με την μουσειολογική αφήγηση που θα

ακολουθηθεί και αφαιρέθηκαν τρία από αυτά (το αρχιτεκτονικό μέλος και τα δύο μέλη του τριπτήρα), τα οποία μεταφέρθηκαν στην αποθήκη που βρίσκεται σε επαφή με τον κύριο χώρο της Συλλογής και σε επικοινωνία με αυτή. Αποφασίστηκε να εκτεθούν επιπλέον δύο επιτύμβιες στήλες που φυλάσσονταν στην ίδια αποθήκη, η μία από τις οποίες ήταν σε δύο τεμάχια και χρειαζόταν συγκόλληση. Εκπονήθηκαν τα κείμενα για τις λεζάντες, καθώς και το κείμενο σχετικά με το απόγραφο της διπλής επιγραφής για την ανακαίνιση του ναού της Προσηώας Αρτέμιδος του Αρτεμισίου.

Πραγματοποιήθηκε σχεδιασμός και προμήθεια βάσεων με πλάτη καθώς και χωρίς πλάτη για την τοποθέτηση όλων των αντικειμένων συνολικά σε αυτές, καθώς και αγκυρίων για την ασφαλή στήριξή τους. Το έργο αυτό ανέλαβε η εταιρεία Λιγνός.

Ακολούθησε επιφανειακός καθαρισμός των αντικειμένων in situ. Τοποθέτηση πέρων σε τρία από αυτά για την αρτιότερη στήριξή τους. Πρόκειται για μία ερμαϊκή στήλη ύψους 1,30εκ η οποία θα τοποθετηθεί όρθια, καθώς επίσης και για έναν ολόγλυφο λέοντα και έναν ανδρικό κορμό. Τέλος συγκολλήθηκαν με χρήση πέρων και γύψου οι δύο επιτύμβιες στήλες που ήταν θραυσμένες.

ώστε να πραγματοποιηθούν εργασίες ελαιοχρωματισμού και τοποθέτησης των βάσεων.

Στο στάδιο της προετοιμασίας του χώρου για την επανέκθεση, πραγματοποιήθηκε, με την αρωγή υπαλλήλων και εξοπλισμού από τα κεντρικά της υπηρεσίας στη Χαλκίδα, μεταφορά των αντικειμένων στο κέντρο του χώρου,

Η τοποθέτηση των αντικειμένων έγινε με χρήση ανυψωτικών μηχανημάτων και με βάση την μουσειολογική αφήγηση που είχε εκπονηθεί, ορίζοντας μία δεξιόστροφη πορεία του επισκέπτη στο χώρο.

Τα εκθέματα χωρίζονται σε τρεις ενότητες.

- ερμαϊκές στήλες
- ολόγλυφα
- επιτύμβιες στήλες

Με την επανέκθεση της Αρχαιολογικής Συλλογής των Ωρεών, ανανεώθηκε ο χώρος με σύγχρονο τρόπο προβολής των αντικειμένων, ώστε να προσελκύσει το ενδιαφέρον των επισκεπτών της περιοχής, και να λάβουν ένα μικρό δείγμα της ιδιαίτερης δυναμικής που είχε η περιοχή αυτή κατά την αρχαιότητα.

Βιβλιογραφία

- *Βασικές Έννοιες της Μουσειολογίας*, Επιμέλεια: André Desvallées και François Mairesse, με την αρωγή του Musée Royal de Mariemont, και της Διεθνούς Επιτροπής Μουσειολογίας του ICOM, 2014
- *Βόρεια Εύβοια*, Στ. Κατάκης, Ε. Νικολόπουλος, στο «Αρχαιολογία, Εύβοια και Στερεά Ελλάδα», 2008, Επιμέλεια: Α. Βλαχόπουλος, σελ. 56-61